

Jak przeprowadzić udany wywiad, będący portretem postaci?

Czym jest wywiad i jak go napisać, dowiesz się tutaj:

<https://epodreczniki.pl/a/swiat-medialny/D1AL1yFxB>

Wiedza w pigułce:

Wywiad jest gatunkiem dziennikarskim; to podawana do publicznej wiadomości rozmowa z kimś; zwykle z osobą powszechnie znaną, np. gwiazdą filmową lub estradową, politykiem, naukowcem, z osobą, która ma coś ciekawego do powiedzenia, zaprezentowania, np. zdobywcą nagrody w ogólnopolskim konkursie, autorem jakiegoś przedsięwzięcia.

Typy wywiadów:

- „dla osoby” – przeprowadzany po to, by przybliżyć sylwetkę, osobowość bohatera wywiadu i jego poglądy, rozmówca staje się kimś o kim chcemy się dowiedzieć jak najwięcej;
- „dla sprawy” – przeprowadzany po to, by zgłębić jakieś zagadnienie, którego rozmówca jest znawcą i występuje w roli eksperta, autorytetu udzielającego rzeczowych, fachowych odpowiedzi na dany temat.

Budowa wywiadu:

Tytuł

Lid – prezentacja osoby, z którą przeprowadza się wywiad, lub zagadnienia, które będzie przedmiotem rozmowy.

Pytania i odpowiedzi na nie.

Podsumowanie – puenta – w tej funkcji występuje najczęściej ostatnia wypowiedź przeprowadzającego wywiad.

Pytania do wywiadu – garść wskazówek

- pytaj o sprawy zasadnicze (nie o drobiazgi, np. *Jak przebiega przygotowanie do festiwalu książek?*, a nie *Kto wczoraj wymyślił trzecie zadanie do lektury Mały Książkę?*);
- nie zadawaj pytań niestosownych (np. *Ile pieniędzy dostała Pani na poczęstunek dla gości?*);
- nie formułuj pytań banalnych i naiwnych (np. *Lubi Pani czytać książki?* – do pomysłodawczyni i głównego organizatora festiwalu książek);
- nie zadawaj pytań „zamkniętych” (ograniczających odpowiedź do „tak” lub „nie”, np. *Czy ma Pani ulubioną książkę?*);
- nie atakuj rozmówcy mnóstwem drobiazgowych pytań;
- bądź dociekliwy, ale nie wścibski (pytanie wścibskie to np. *Który sponsor dał najwięcej, a który najmniej pieniędzy na nagrody?*, dociekliwe: *Jak udało się Pani pozyskać sponsorów?*).

Rodzaje tytułów:

Informujące: *Dziesięć lat na morzu – wywiad z kapitanem statków dalekomorskich*

Oceniające, komentujące: *Polak potrafi – rozmowa z polarnikiem Markiem Kamińskim*

Apelujące: *Czas skończyć z używaniem wulgaryzmów – wywiad ze szkolnym pedagogiem*

Intrygujące, wciągające, tajemniczej niejasne: *Bez oddechu – wywiad z lekarzem*

Oparte na metaforze poetyckiej, symboliczne: *Byłem w siódmym niebie- spotkanie z Robertem Korzeniowskim po zdobyciu złotego medalu olimpijskiego*

Stylizowane, aluzyjne, odwołujące się do gry słów, kalamburów, aliteracji: *Stowarzyszenie młodych przystankowiczów – wywiad z założycielem Młodzieżowego Klubu „Przystanek”.*

Piszemy wywiad z postacią literacką – krok po kroku

Polecenia

1. Przejrzyj swoje notatki i zastanów się, co będzie celem Twojego wywiadu – jakie cechy postaci są według Ciebie najbardziej interesujące? A może chcesz skupić się na jakimś epizodzie z życia bohatera? Dokonaj wyboru.

Przykład: Gdybyś chciała/chciał przedstawić Goplanę, mogłabyś/mógłbyś zwrócić uwagę na takie jej cechy, jak: złośliwość czy zazdrość.

2. Ułóż tzw. lid – krótką informację o postaci, z którą będzie przeprowadzany wywiad. Może to być przedstawienie postaci, ale takie, w którym już zostanie zasygnalizowane, jakie jej zalety lub wady będą przedmiotem zainteresowania.

Przykład: Gdybyś chciała/chciał przedstawić Goplanę, lid mógłby wyglądać następująco:
Goplana – pani na jeziorze Gopło, słynąca z bezwzględności traktowania tych, którzy w jakikolwiek sposób się jej narazili, jednak miewająca ludzkie odruchy.

3. Zredaguj trzy pytania (przewidując odpowiedzi), które łączą się ze sobą w logiczną całość.

Przykład: Gdybyś chciała/chciał zadać pytania Goplanie, to mogłyby one brzmieć następująco:

- *Wiemy, że Grabiec był dla Ciebie kimś bardzo ważnym. Twierdziłaś, że go kochasz. Dlaczego zatem zamieniłaś go w wierzbę?*
- *Gdyby nie Twoje czary pewnie nie doszłoby do tragedii – Balladyna nie zabiłaby Aliny i wielu innych osób. Czy przewidywałaś konsekwencje takiego obrotu rzeczy?*
- *Skoro Grabiec był Ci tak bliski, dlaczego nie obroniłaś go przed zbrodniczymi zamiarami Balladyny i wysłałaś do jej zamku?*

4. Zapisz pytania i przewidywane odpowiedzi wg schematu:

Dziennikarz: .....

Goplana:.....

Dziennikarz: .....

Goplana:.....

5. Na końcu podziękuj rozmówcy za udzielenie wywiadu.
6. A teraz przejrzyj wywiad i spróbuj nadać mu tytuł. Powyższy mógłby nosić tytuł: **Zgubne skutki czarów.**
7. Nie zapomnij o dokonaniu autokorekty – przeczytaj całość jeszcze raz, „doszlifuj” szczegóły, popraw błędy.

Swoją wiedzę na temat wywiadu możesz sprawdzić tutaj: <https://learningapps.org/view7105684>

Materiał opracowano z wykorzystaniem publikacji pt. Wywiad ze strony ORPEG:

<http://www.orpeg.pl/images/Upload/zasoby/jp/gim/klasa1/3.%20Wywiad.pdf>